بسم‌الله الرحمن الرحیم

ما درس دانش و خانواده جمعیت را می‌خوانیم و امیدوارم که بحث‌هایی که تا حالا مطرح شده است مفید بوده باشد هر چند می‌دانیم که بحث‌هایی که مطرح می‌شود بسیاری از آن‌ها چیزهایی است که شما با تجربه‌ها و مطالعاتی که داشته‌اید در این زمینه‌ها خودتان هم حرف‌های گفتنی زیاد و خوبی دارید منتهی این مقداری که حالا در وُسع کلاس درسی است در بعضی از مباحث این زمینه می‌پردازیم.

ما در مورد اینکه یکی از نیازهای جدی انسان نیاز به جنس مخالف است و اینکه بهترین پاسخ به این، ازدواج است و اینکه به‌هرحال ازدواج یک جوان در زمانی که نیاز به ازدواج دارد با یک سری موانعی روبرو است که صحبت کردیم. چند تا از موانعی که معمولاً دانشجوهای ما برای ازدواجشان آن را مانع جدی می‌دانند آن هم مطرح می‌کنیم و راهکارهایی که می‌شود به آن توجه کرد برای رفع مانع هرچند خودتان هم می‌توانید راهکارهایی را مطرح کنید که خیلی خوب است و به آن فکر کنید و یادداشت بردارید که این مانع را می‌توان این‌گونه هم برطرف کرد.

- **سن مناسب برای ازدواج**

یکی از سؤال‌هایی که معمولاً برای شما مطرح می‌کنند که سن مناسب ازدواج چه سنی است و فاصله سنی مناسب بین من همسرم چه فاصله سنی است اگر دختر بزرگ‌تر از پسر باشد یا پسر چند سال از دختر بزرگ‌تر باشد آیا این ازدواج می‌تواند مناسب باشد یا نه؟ سن یکی از موضوعاتی است که معمولاً راجع به آن سؤال می‌شود و فکر می‌شود طبیعی است که ازدواج در آغاز سن جوانی، ازدواج مطلوبی می‌تواند باشد چرا که تمام برکاتی که برای ازدواج گفتیم وقتی انسان زود ازدواج می‌کند از تمام این فواید زودتر بهره‌مند می‌شود ولی منتهی واقعیت هم این است که دختر و پسر باید به یک درک مطلوبی برای ورود به زندگی مشترک رسیده باشند، البته این درک مطلوب را خیلی سخت نگیریم خیلی وقت‌ها دختر ۳۰ ساله پسر ۳۵ ساله یک چیزهایی را هنوز در رابطه با زندگی مشترک نمی‌داند.

برای ورود به زندگی مشترک به یک دانش ابتدایی نیاز داریم و مابقی آن را بعد از ورود به زندگی مشترک اضافه می‌کنیم و زیاد کنیم و تجربه‌هایی را به دست آوریم و از تجربه‌ها هم استفاده کنیم بنابراین یک درک منطقی اولیه که از ازدواج و زندگی مشترک و تشکیل خانواده داشتیم و توان ورود به زندگی مشترک را خصوصاً برای پسرها که توان اقتصادی اولیه برای فراهم کردن یک زندگی کاملاً ابتدایی مشروط بر اینکه همت کار را داشته باشیم، نه اینکه بگوییم ما همین‌گونه آغاز کردیم و همین‌گونه هم ادامه می‌دهیم، همت کار را داشته باشیم و کمک کنیم به اینکه روز به روز رشد داشته باشیم در اینکه بتوانیم درآمد بیشتری به دست آوریم و بتوانیم زندگی را به سمت یک زندگی مطلوب‌تر پیش ببریم. اگر پسر این توانایی را داشته باشد طبیعی است که الآن زمان مناسبی برای ازدواج است.

ازدواجی که در سنین پایین‌تر اتفاق می‌افتد، مثلاً یک دختر ۱۸، ۱۹ ساله ازدواج می‌کند و یک پسر ۲۳، ۲۴ ساله ازدواج می‌کند یک سری فواید دارد، و آن فواید این‌ها است که دختر و پسر هنوز سنشان بالا نرفته که شخصیتشان خیلی قالب محکم پیدا کرده باشد. بنابراین این دو در کنار یکدیگر شخصیت‌هایشان خیلی منعطف‌تر است نسبت به هم و شبیه‌تر به

هم می‌شود، و شخصیت‌های آن‌ها سریع‌تر باهم انس می‌گیرند و شباهت بیشتر پیدا می‌کنند. معمولاً انسان‌ها وقتی جوان‌تر هستند سازگاریشان باهمسرشان بیشتر است و نشاط روحی آن‌ها هم بیشتر است و سطح توقع آن‌ها معمولاً یک مقدار پایین‌تر است. بنابراین طبیعی است که هر چه زودتر به ازدواج فکر بکنند و با یک فردی که هم سن و سال خودشان است ازدواج بکنند آثار مثبت بیشتری در زندگیشان می‌بینند، آن شور و نشاط و شادی که این ازدواج برایشان فراهم می‌کند زودتر برای آن‌ها حاصل می‌شود. البته یک چیزی هم هست گاهی اوقات افراد نتوانسته آن زود ازدواج بکنند و سن آن‌ها یک مقدار بالا رفته، این را خیلی هم نامطلوب نبینند اتفاقاً سن که بالا می‌رود تجربه‌ها هم بیشتر می‌شود وقتی تجربه‌ها بیشتر می‌شود زن و مرد بهتر می‌توانند مدیریت کنند اتفاقاتی را که در زندگی پیش می‌آید، پس می‌تواند تجربه و پختگی که به واسطه بالا رفتن سن حاصل شده یک برکت برای ازدواج باشد.

گاهی اوقات پسرها که می‌خواهند ازدواج کنند، دخترهایی که مثلاً ۳۵ ساله است خیلی مطلوب به ازدواج نمی‌بینند به خاطر اینکه می‌گویند او از سن فرزند آوری گذشته است این‌طور نیست خانم‌ها حتی بعد از ۴۰ سالگی هم می‌توانند فرزند بیاورند و فرزندان سالمی هم به دنیا می‌آورند، امروزه در دنیا، اتفاقاً در کشورهای اروپایی، حتی در آمریکا خیلی وقت‌ها فرزند آوری های بالای ۴۰ سال وجود دارد که بچه‌ها خیلی بچه‌های سالمی هستند نباید از این قضیه نگران بود نهایت آخرش هم اگر فرض کنید مردی با خانمی ازدواج می‌کند که سن آن ۴۵ سال است و واقعاً هم دیگر باردار نمی‌شود عیبی ندارد ازدواج که فقط با هدف فرزند آوری اتفاق نمی‌افتد، ازدواج برکات بسیار زیادی دارد که این ازدواج می‌تواند همه آن برکت‌ها را داشته باشد بدون اینکه فرزند آوری اینجا باشد، گاهی اوقات هم ممکن است یک پسر جوان با یک دختر خیلی جوان ازدواج کند و باردار هم نشوند آیا این ازدواج، ازدواج به درد بخوری نبوده؟ چرا؟ این ازدواج برای این دختر و پسر جوان برکت داشته خوب حالا بچه ندارند چندان مسئله مهمی نیست که بخواهد مانع ازدواج شود.

- **فاصله سنی زوجین**

یک نکته این است که فاصله سنی ازدواج (زوجین) چه مقدار باشد خوب است، توجه به یک نکته خیلی مهم است. امروزه روابط زن و شوهرها با دو سه نسل قبل یک مقدار فرق کرده، فرقشان چیست؟ این است که امروزه در روابط زن و شوهرها یک چیزی که خیلی برای آن‌ها مهم است این هم زبانی و هم سخنی و هم فکری است یعنی یک زن و شوهر خیلی وقت‌ها می‌نشینند و باهم گپ و گفت و گوهایی دارند که برایشان خیلی لذت‌بخش است. لازمه اینکه یک زن و شوهر بتوانند باهم حرف‌های زیادی داشته باشند که برای هر دوی آن‌ها خیلی لذت‌بخش باشد این است که از حیث سطح فکر نزدیک به هم باشند مشترکات فکری داشته باشند، آرمان‌ها و ایده آل‌هایشان خیلی نزدیک به هم باشد معمولاً لازمه این مسئله این است که فاصله سنی زیاد نباشد، جالب این است که آمار نشان می‌دهد که من آمار سال ۱۳۸۸ را دارم، بیشترین نسبت ازدواج به طلاق در سال ۸۸ بین زوج‌های هم سن اتفاق افتاده یعنی زوج‌هایی که باهم یک سال هم اختلاف سن نداشته‌اند، در این زوج‌هایی که اختلاف سن نداشته‌اند میزان ازدواج خیلی بالا بوده میزان طلاق خیلی پایین بوده، جالب است آنجایی که زن و شوهر هم سن بوده‌اند میزان طلاق بالا نیست سازگاری بیشتر بوده بنابراین ما امروزه می‌توانیم از ازدواج بین دختر و پسرهای هم سن خیلی استقبال کنیم و این ازدواج‌ها می‌تواند ازدواج‌های بسیار موفقی هم

باشد، به خاطر اینکه این‌ها حرف گفتنی برای هم دارند و طرز فکر آن‌ها هم شبیه به هم است مشروط بر اینکه انتخاب این‌ها انتخاب خوب و دقیقی باشد " در معیارهای دیگر ".

این مسئله را ما امروز باید خیلی روی آن توجه کنیم چرا؟ چون الآن ما به خاطر مشکلاتی که برای ازدواج وجود داشته با تعداد قابل توجهی دختر و پسر در سن‌های بالای ۳۰ و ۳۵ سال مواجهیم که این‌ها مجد هستند و ازدواج نکرده‌اند به عنوان نمونه آخرین سرشماری‌ای که در کشور انجام شد تعداد پسران مجرد هرگز ازدواج نکرده ۳۰ تا ۳۴ سال ۵۵۸۶۶۹ نفر بود و تعداد دختران مجرد هرگز ازدواج نکرده ۳۰ تا ۳۴ سال ۵۳۳۹۱۰ نفر بوده است. یعنی آن‌طرف پسرها ۵۵۸۶۶۹ بوده و دخترها ۵۳۳۹۱۰ بوده است. حالا اگر ازدواج پسرها بخواهد این‌گونه اتفاق بیفتد که بخواهند با دخترهای مثلاً ۵ سال کوچک‌تر ازدواج بکنند، فرصت ازدواج از تعدادی از دخترهای ما سلب می‌شود، که این دخترها دخترهای بسیار شایسته‌ای هستند و همسران بسیار خوبی می‌توانند باشند ولی به خاطر یک باور غلط پسرها دارند فرصت ازدواج را از دست می‌دهند پس بنابراین اگر فی‌الواقع ازدواج همسالان یا با فاصله سنی کم می‌تواند برای خود دختر و پسر خیلی شیرین و خوب باشد آثار فردی خوب دارد، آثار خانوادگی خوب دارد، آثار اجتماعی خوبی هم دارد و دیگر محرومیت از ازدواج برای تعدادی از دختران ما پیش نمی‌آید بنابراین خوب است که در رابطه با این مسئله توجه بیشتری داشته باشیم.

اتفاقی در جامعه ما افتاده که یک مقدار رو به افزایش هم هست و آن اینکه ما گاهی اوقات مواجه می‌شویم با ازدواج دختران با پسرانی که ازنظر سنی از آن‌ها کوچک‌تر هستند و آیا این ازدواج می‌تواند ازدواج مطلوبی باشد؟ این ازدواج‌ها می‌تواند مطلوب باشد ولی چند نکته باید در آن رعایت شود:

اولاً حتی‌الامکان این فاصله سنی خیلی زیاد نشود چون به‌هرحال مدیریت خانواده را مرد می‌خواهد بپذیرد، مردی که تجربه زندگی‌اش ۱۰ سال از یک دختر کمتر است معمولاً نمی‌تواند آن جایگاه مدیریتی خانواده را به عهده بگیرد، خود اینکه مرد احساس کند که مرد زندگی نیست یعنی تکیه‌گاه زندگی نیست، این از نظر روحی به مرد آسیب می‌زند به زن هم آسیب‌هایی را می‌زند، بنابراین باید دقت شود فاصله سنی زیاد نباشد، علاوه بر اینکه مرد به نسبت سنش پخته‌تر باشد، یعنی این فاصله سنی هر چند از حیث سن بیولوژیک، این‌ها باهم ۷ سال تفاوت سن دارند ولی فی‌الواقع از حیث سن پختگی ذهنی و فکری و توان انجام کار مثلاً ۳ سال باشد و کمتر باشد، پس این تفاوت یک مقدار پوشانده شود با توانمندی بیشتری که مرد دارد، علاوه بر اینکه زن هم باید توجه داشته باشد که مرد سنش از او کم‌تر است او بپذیرد که مرد با سن کم ترمسئولیت خانواده را قبول می‌کند، در زندگی به اقتدار مردانه مرد لطمه و آسیب نزند چون اگر اقتدار مردانه یک مرد آسیب ببیند به خود زن هم لطمه وارد می‌شود ما در درس‌های بعد راجع به آن صحبت می‌کنیم

اضافه بر اینکه زن همیشه باید توجه داشته باشد که به‌هرحال همسرش از او جوان‌تر است بنابراین در نیازهای عاطفی مرد در رفتار خودش، در گفتار خودش و در برخورد با همسرش باید توجه داشته باشد که جوان‌تر از سنش عمل بکند و آن شادابی خودش را حفظ کند و خودش را در معرض فشارهای مختلف قرار ندهد که روحیه‌اش فرسوده شود، سعی کند با برنامه‌هایی که در زندگی خود دارد این نشاط و طراوتش حفظ شود تا هرگز احساس نشود از جانب مرد یا از جانب خودش که تفاوت سنی جدی در اینجا وجود دارد.

- **اهمیت معیارهای ظاهری در ازدواج**

یک مسئله دیگری که به عنوان مانع می‌بینیم گاهی اوقات دختر یا پسر در بعضی از معیارهای ظاهری سختگیری می‌کنند، مثلاً فرض کنید پسر در مورد زیبایی دختر خیلی سختگیری می‌کند یا دختر در مورد بعضی از معیارهای ظاهری خیلی سختگیری می‌کند در اینجا باید به چند نکته خوب توجه کنیم که من فکر می‌کنم که اگر خوب توجه شود باز یک سری از موانع که فی‌الواقع موانع ذهنی است برطرف می‌شود:

اولاً پسرهای ما دقت داشته باشند بعضی موقع مادر را به خواستگاری می‌فرستند، سلیقه مادر با سلیقه خودشان فرق می‌کند خیلی از دخترهایی که به چشم این پسر زیبا هستند به چشم مادر ممکن است زیبا نیایند، بنابراین پیشنهاد می‌شود که در جلسات خواستگاری پسر هم برود و خودش نیز انتخاب کند همه را واگذار به سلیقه مادرش نکند، خصوصاً خیلی وقت‌ها ما می‌دانیم مادر پسر و خواهر پسر خیلی اغراق می‌کنند در مورد پسر یا برادر خودشان، فکر می‌کنند که مثلاً برادر من باید الا و بالله باید فلان مشخصات داشته باشد. گاهی اوقات همین مادر ۵ یا ۶ سال یا ۷ سال پسر خودش را از ازدواج محروم می‌کند، به خاطر همین سختگیری‌هایی که برای پسر محجوب خود می‌کند. پسر بچه است و او حُجب و حیای خودش، پسر بیاید منطقی فکر کند چرا من این انتخاب را فقط به مادرم واگذار کنم؟ برای انتخاب مادرم احترام قائل هستم ولی بگذار با سلیقه خودم انتخاب کنم. خصوصاً که خیلی وقت‌ها زیبایی فرد را فقط ظاهر فرد نمی‌سازد ما زیاد دیده‌ایم. به یک دختری نگاه که می‌کنید مثلاً در زیبایی ظاهری از ۱۰۰ نمره به او نمره ۵۰ بدهید، ولی همچون که شروع به صحبت کردن می‌کند این‌قدر زیبا برای آدم جلوه می‌کند که آن موقع نمره ۸۰ می‌دهید چون زیبایی ترکیبی است، ترکیبی از ظاهر و رفتار و کلام، این پسر خودش بیاید دختر را ببیند، حرف زدنش را زیبایی‌اش را و رفتارش را، خیلی وقت‌ها این پسر زیبای مطلوبی دارد که ازنظر دیگران زیبایی مورد نظر این پسر را نداشته باشد.

یک نکته‌ای که در مورد زیبایی است، این است که توجه داشته باشید که خیلی وقت‌ها این زیبایی‌ها ساختنی است، الآن پسرها در انتخاب‌هایشان دختری را انتخاب می‌کنند که وقتی چند روز از این ازدواج گذشت و این پیرایه‌ها برداشته شد یعنی رنگ مو رفت و دیگر آرایش چهره هم کنار رفت فکر می‌کند و می‌گوید که این آن‌کس نیست که من انتخاب کرده بودم